

Załącznik do Uchwały Rady Miejskiej
w Kowalewie Pomorskim
Nr XXI/288/05 z dnia 8 czerwca 2005r.

**PLAN ROZWOJU
MIEJSCOWOŚCI
BIELSK
LATA 2005-2015**

Bielsk, luty 2005 r.

Spis treści

1. Prezentacja sołectwa	3
2. Rys historyczny	5
3. Jak powstał plan rozwoju sołectwa Bielsk	14
4. Analiza zasobów sołectwa	15
5. Analiza SWOT	17
6. Wizja rozwoju Bielska	18
7. Plan rozwoju sołectwa	19
• Projekt I lata 2005-2008	22
• Projekt II lata 2007-2015	23

Prezentacja sołectwa

Gmina Kowalewo Pomorskie , województwo kujawsko-pomorskie, zajmująca obszar o powierzchni 14,081 ha – z przewagą gruntów ornych położona jest w dorzeczu rzeki Drwęcy na trasie Toruń-Olsztyn. W skład gminy wchodzi 22 sołectwa między innymi sołectwo Bielsk.

Wieś Bielsk oddalona jest od stolicy Gminy , czyli miasta Kowalewo pomorskie o 1.5 km. (co obrazuje załącznik mapowy – Gmina Kowalewo Pomorskie).

Na terenie sołectwa o powierzchni 686,62 ha zamieszkuje 342 osoby (177 kobiet i 165 mężczyzn) Na przestrzeni lat można zaobserwować, że nie występuje tendencja wzrostu ludności. Ponadto działają tu dwie firmy – EŁWIA – p. E. Olesia i firma p. J. Dębskiego.

Oprócz dużych, prężnie działających gospodarstw rolniczo – produkcyjnych istnieje gospodarstwo szkółkarsko-sadownicze.

Jest tu wielu ludzi wykształconych z dyplomami wyższych uczelni i szkół średnich. Młodzież ucząca się dojeżdża do szkół w Kowalewie Pomorskim, Golubiu-Dobrzyniu, Gronowie i Toruniu. Część ludności nie pracuje w zawodzie typowo rolniczym i dojeżdża do pracy do pobliskich miast, np. Kowalewa Pomorskiego, Golubia-Dobrzynia, czy Torunia.

Bielsk jest dość specyficzną wsią, rozciągającą się na dość dużym obszarze, z tego względu, iż oprócz wsi położonej wzdłuż szosy Kowalewo – Okonin sołeckie dobra rozciągają się również wzdłuż szosy Szychowo – Lipienica tzw. „Bielskie Budy” oraz po przeciwnej stronie wsi – Bielsk Wybudowanie – tak nazywane, a pospolicie zwane „Kierdajką”.

Ze względu na tak ciekawe położenie wsi, ludność katolicka należy do różnych parafii. Mieszkańcy Bielska należeli do parafii Kowalewa Pom. od początku XIII w. – tak podają historyczne źródła. Natomiast „Bielskie Budy” należące przed II wojną światową do gminy Rychnowo Wielkie są w granicach parafii Wielka Łąka.

Obszar sołectwa jest bezleśny i zajęty przez gospodarkę rolną. Przeważają na nim grunty o wysokiej przydatności dla rolnictwa. W ogólnej powierzchni użytków rolnych wyodrębnić można 96,5 % gruntów ornych oraz 3,5% użytków zielonych. W 90 % grunty są we władaniu indywidualnych gospodarstw rolnych. W ostatnich latach zaobserwować można tendencje do wzrostu ilości gospodarstw rolnych obszarowo większych tzn. w przedziale 15-50 ha.

Położenie komunikacyjne Bielska jest stosunkowo atrakcyjne. Przez teren sołectwa przechodzą drogi powiatowe oraz gminne. Stan dróg jest generalnie średni i wymaga poprawy nawierzchni i corocznych jej napraw.

Na terenie sołectwa zwodociągowanych jest ok. 82% posesji. Sieć wodociągowa jest sukcesywnie modernizowana. Prężnie działa Gminna Spółka Wodna

W zakresie gospodarki ściekowej planuje się połączenie sieciowe sołectwa Bielsk do istniejącej oczyszczalni ścieków w mieście Kowalewo Pomorskie.

Bielsk posiada sieć energetyczną i telefoniczną.

W zakresie gospodarki opadami na terenie sołectwa funkcjonuje indywidualny system gromadzenia nieczystości stałych.

Na terenie sołectwa znajdują się 42 przyzagrodowe oczyszczalnie ścieków.

Według studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kowalewo Pomorskie teren sołectwa Bielsk znajduje się w obrębie funkcjonalnym 2R-0 (obszar rolniczo-osadniczy).

Wieś Bielsk postrzegana jest jako ośrodek koncentracji mieszkalnictwa i usług dla mieszkańców i potrzeb rolnictwa; usługowy; nastawiony głównie na obsługę rolnictwa.

Rys historyczny Bielska

Pierwsze wzmianki historyczne o Bielsku odnajdujemy już w dokumencie łowickim z 1222r. - wśród miejscowości wymienionych figuruje Kowalewo, Bielsk, Chełmonie i Ostrowite. Wiadomo, że książę Konrad Mazowiecki nadał biskupowi pruskiemu Chrystianowi posiadłość w Ziemi Chełmińskiej, w tym także przyległy gród Bielsk. Ziemia chełmińska była wówczas bazą wypadową krucjat polskich przeciw Prusom. Chrystian, który był zakonnikiem z klasztoru cystersów został biskupem, a więc posiadał od papieża wyłączne prawo do wydawania zezwoleń na organizowanie wypraw krzyżowych na pogan oraz do sprawowania władzy świeckiej. Tych przywilejów pozbawili Chrystiana Krzyżacy po przybyciu na Ziemię Chełmińską. Wówczas to nastąpiła germanizacja polskich nazw miejscowości. Biltz - takiej nazwy używali Niemcy w stosunku do Bielska, można by więc przypuszczać, że już taką nazwę wprowadzili Krzyżacy. Za panowania Krzyżaków na Ziemi Chełmińskiej i utworzeniu komturstwa krzyżackiego w Kowalewie Pomorskim, Bielsk był wsią czynszową. Do takich wsi należały również Wielka Łąka, Pływaczewo, Sierakowo, Zieleń. Te wsie obejmowały 608 włók ziemi (włoka: 16-17 hektarów) i cztery sołectwa. Dobra czynszowe były głównym źródłem dochodu dla Zakonu. Dlatego też Krzyżacy wybierali zaufanego człowieka - Niemca, oddawali mu wolny obszar ziemi 40-60 włók z poleceniem zaludnienia go, zwykle od 6 do 12 lat. Był to przywilej lokacyjny zwany osadnictwem na prawie niemieckim. Ten wybrany „swój” człowiek stawał się sołtysiem. Miał on wybudować wieś i skolonizować otrzymany obszar ziemi. W zamian zaś otrzymywał od 3 do 6 włók ziemi wolnych od podatków czynszowych i sołectwo z prawem dziedziczenia tego urzędu przez potomków. Sołtys miał prawo orzekania o winie i karze, rozstrzygania sporów wśród mieszkańców swojej wsi. Otrzymywał z tego 1/3 sumy grzywien pieniężnych. Oprócz tego był odpowiedzialny za ściąganie czynszu pieniężnego, bądź w naturze od chłopów. Gospodarstwa czynszowe chłopów wynosiły przeciętnie 1-2 włóki, z których kmięć płacił z góry wyznaczony czynsz dla Zakonu. Sołtys zobowiązany był również do poprowadzenia chłopów do walki w razie jakiegokolwiek zagrożenia Zakonu przez sąsiadów. Na temat ówczesnego losu Polaków mieszkających w Bielsku nie ma żadnych wzmianek. Wiadomo tylko, że ludność rdzennie polska szukała skutecznej drogi wyjścia z niewoli krzyżackiej. Stało się to możliwe dopiero po II pokoju w Toruniu w 1466r. Przyłączenie Ziemi Chełmińskiej do Polski spowodowało, że dobra czynszowe, a więc również Bielsk, stały się własnością Korony. Od tej chwili król przydzielał je zasłużonym mężom.

W Kowalewie zaczął urzędować starosta. Istnieje wzmianka, iż w 1665r. do starostwa Kowalewo należały takie dobra koronne jak: Bielsk z folwarkiem (dziś Bielskie Budy). Mieszkańcy Bielska, Polacy nie na długo cieszyli się

z przynależności do ojczyrstych ziem. Po I rozbiornie w 1772r znów komisarze pruscy rozpanoszyli się na tych ziemiach, zaczynając ponowną kolonizację. Sprowadzali z głębi Prus zaufanych, rdzennych Niemców. Nadzieja wśród ludności polskiej zawitała wraz z utworzeniem w 1807 roku Księstwa Warszawskiego, gdyż ponownie te ziemie wróciły do Polaków. Epoka napoleońska przyniosła wiele pozytywnych zjawisk dla wielu okolicznych wsi położonych w okolicach Kowalewa - ogłoszono wolność osobistą chłopów (lecz bez zniesienia pańszczyzny i robót przymusowych), rozszerzono zakres szkolnictwa elementarnego. Ale również wiele ofiar pochłonęły wojny napoleońskie. Mieszkańcy całej ziemi chełmińskiej walczyli na różnych frontach. Za ledwie osiem lat odpoczęli tutejsi mieszkańcy od ponownej, jeszcze ostrzejszej kolonizacji. Ciężkie czasy nastały dla ludności polskiej, szczególnie katolickiej w czasie polityki Bismarcka. Kulturkampf - walka o kulturę, był wymierzony przeciw narodowi polskiemu, ograniczono do minimum nauczanie w języku polskim. Natomiast Komisja Kolonizacyjna miała za zadanie wykupywać ziemie z rąk Polaków i osadzać na niej swoich osadników. Z kolei Hakata (Towarzystwo dla popierania niemczyzny, nazwane tak od pierwszych liter nazwisk jej twórców - Hansemanna, Kennemanna i Tiedemanna) bardzo wzmogła tendencje germanizacyjne. Ludność polska nie przyglądała się biernie polityce germanizacyjnej. W domach polskich, wieś szerzyła polskie zwyczaje, tradycje, uczono polskich piosenek. Jeszcze większym zagrożeniem dla ludności polskiej była działalność Grenzschtulzu - organizacji pruskiej przygotowującej się do utrzymania Pomorza w swoich rękach, stosowano represje, grabiono polskie mienie, prześladowano Polaków używających języka polskiego, dopuszczano się kradzieży, rabunków, stosowano działalność terrorystyczną także wśród mieszkańców wsi. To wzmogło nastroje narodowo-wyzwoleńcze Polaków. Wreszcie po 148 latach niewoli, 19 stycznia 1920 roku ziemie nasze powróciły oficjalnie do acierzy. Jak podają niektóre źródła np. Pomorska Izba Rolnicza w Toruniu w piśmie z dn.12.03.1920 opuszczający gospodarstwa koloniści niemieccy niszczyli z rozmysłem gospodarstwa rolne. Trwająca półtora wieku niewola polityczna państwa szczególnie w zaborze pruskim, a więc także w naszej wsi, dokonała ogromnego spustoszenia w dziedzinie sztuk, pamiątek historycznych, zabytków, lecz nie uspiła w mieszkańcach poczucia własnej narodowości, dumy i odwagi z bycia Polakiem. Brak opracowań, materiałów dokumentalnych powoduje, że powyższy rys historyczny opiera się jedynie na ogólnych zarysach i krótkich wzmiankach oraz na opowiadaniach mieszkańców wsi Bielsk, które sięgają okresu międzywojennego.

Historia szkolnictwa w Bielsku. Życie kulturalne w Bielsku.

Według źródeł szkoła w Bielsku powstała w pierwszej połowie XIXw. Była szkołą polską. Obowiązywał nowy postępowy elementarz Konstantego Wolskiego „Nauka czytania, pisania i rachowania”. Dzieci uczyły się czytania, pisania, religii, nauki moralnej (etyki i zachowania) oraz arytmetyki. Do roku 1823 do szkoły uczęszczały również dzieci kolonistów niemieckich. Dopiero później wybudowano szkołę ewangelicką w Kowalewie Pomorskim.

Dane co do co do dalszych losów szkoły pochodzą głównie z relacji uczniów bądź wiadomości przekazywanych im przez rodziców czy starsze rodzeństwo.

W okresie międzywojennym obok dzisiejszej szkoły była kaplica. Dzwon z tejże kaplicy przechowywany był na strychu w budynku szkoły, lecz w czasach PRL został sprzedany na złom przez uczniów. To jest bardzo prawdopodobna informacja, gdyż nieopodal znajdował się niemiecki cmentarz - dziś nie ma po nim śladu, lecz prawie każdy mieszkaniec Bielska potrafi wskazać to miejsce. Zaciągnięte informacje dotyczą szkoły sprzed II wojny światowej. Wówczas nauczycielem bielskiej szkoły był pan Leon Niewiada, który z żoną mieszkał w Bielsku. Szkoła składała się z dwóch sal i czterech klas. Do szkoły uczęszczali uczniowie w wieku od 7 do 14 lat. Nauka trwała sześć lat: Pierwsza klasa - 1 rok nauki; Druga klasa - 1 rok nauki; Trzecia - 2 lata; Czwarta - 2 lata. Przedmioty, jakie nauczano to : język polski, historia, geografia, przyroda, religia, matematyka, gimnastyka i roboty ręczne. Do dziewcząt przyjeżdżała pani z Kowalewa Pomorskiego i uczyła je haftu, szycia, gotowania. Chłopcy zaś zajęcia byli majsterkowaniem i typowo męskimi zajęciami. Oprócz tego uczniowie mieli wydzielone na szkolnym ogródku swoje zagonki warzywne, na których musieli siać warzywa, pielć je, a później darować nauczycielowi. Dzieci niemieckie chodzące również do tej szkoły, uczyły się razem z dziećmi polskimi, miały tylko dodatkowe zajęcia w języku niemieckim. Pan Leon Niewiada widziany był przez swoich uczniów, jako wspaniały nauczyciel, organizator i patriota. Był człowiekiem, który kierował życiem towarzyskim wsi. Okolicznościowe święta, rocznice czczone były zawsze uroczystymi akademiami. Nauczyciel Niewiada był również łącznikiem między dziećmi a rodzicami. Uczniowie przekazywali wiadomości o zebraniach odbywających się w karczmie u pana Aszyka. Tu organizowano dożynki wiejskie, był wójt, wojewoda, ksiądz Puppel - proboszcz parafii Kowalewo Pom. W Bielsku działały również organizacje katolickie - Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Żeńskiej i Męskiej. Przewodniczącą tych organizacji była pani H. Aszyk. Ona również organizowała zebrania, wycieczki i imprezy okolicznościowe.

Ustne przekazy podają, że do II wojny światowej Bielsk był wsią zamieszkałą w znacznej części przez Niemców, posiadających duże gospodarstwa rolne. Polacy mieszkali bardziej na obrzeżach wsi bądź w polu, część z bielskich

mieszkańców polskich pracowała u Niemców. Dzieci razem chodziły do szkoły polskiej, starsi zaś spotykali się w karczmie u pana Aszyka grając w karty.

Wybuch wojny zaostrzył stosunki panujące wśród mieszkańców wsi. Niemieccy osadnicy mieszkający w Bielsku poczuli się właścicielami tej okolicy. Często jeszcze dziś przy różnych opowieściach krąży powiedzenie ówczesnej Niemki - „choć wszystkie syny zginą to vaterland musi być”. Dlatego też, zaraz po wkroczeniu wojsk hitlerowskich do naszej wsi zaczęto prowadzić akcję eksterminacyjną ludności polskiej. Miejscowi Niemcy jeszcze przed wojną spisywali nazwiska tych Polaków, którzy byli dla nich i ich przyszłych losów niewygodni, których trzeba było usunąć. Fala germanizacji i terroru nie ominęła polskiego szkolnictwa. Przystąpiono do aresztowań, a w konsekwencji do mordowania nauczycieli. W Bielsku w ten sposób zginął nauczyciel tutejszej szkoły pan Leon Niewiada. Terrorystyczna organizacja „Selbstschutz” zrzeszająca miejscowych Niemców miała walczyć z Polakami na wsi i w małych miasteczkach. W tych miejscowościach, gdzie mieszkańcy znali się między sobą dochodziło do samosądów, nie tylko o podłożu politycznym, lecz wręcz chodziło o dawne nieporozumienia sąsiedzkie, o zagarnięcie lepszego gospodarstwa, ładniejszego mieszkania. Stosowano akcje przesiedlenia ludności. Inną formą germanizacji naszego obszaru było wpisywanie Polaków na tzw. niemiecką listę narodową (volksliste). Konsekwentnie stosowano też różne środki powolnego biologicznego wyniszczenia ludności oraz bezwzględne tępienie wszelkich przejawów życia społecznego i kulturalnego Polaków. Z Bielska wielu ludzi podzielało losy innych Polaków. Wspomniany wcześniej nauczyciel Leon Niewiada i posiadający jedno z większych gospodarstw w Bielsku pan Michalski, zostali wywiezieni do obozu i tam zginęli w 1941 roku. Razem z nimi wywiezieni do obozu byli panowie Oleś, Jagielski, Kozłowski - ci szczęśliwie powrócili do Bielska. Wywożono również Bielszczan na roboty przymusowe; taki los spotkał panów: Gardzielewskiego i Dzwonkowskiego. Niemcy walczyli z wszelkimi przejawami tradycji polskiej, tępieno polski katolicyzm w jego wszystkich postaciach. Nakazali państwu Jagielskim rozebrać figurę św. Antoniego stojącą przy drodze. Jedną z tutejszych Niemek była tak zachwycona tym widokiem twierdząc „zaraz jaśniej na Kowalewo”. Zlikwidowano krzyż stojący na brzegu Kowalewa. Niemiec Poelke mieszkający nieopodal ściął ten krzyż i porąbał go, inni twierdzą, że zrobił dyszel do końskiego wozu. Jechał końmi do Pływaczewa. Konie splotły się, poniosły. Niemiec i jego syn zginęli tragicznie. Opowieść o krzyżu urosła do wielkości legendy dla mieszkańców Bielska, jest przekazywana kolejnym pokoleniom, a krzyż stoi dalej na skrzyżowaniu dróg i otaczany jest czią oraz opieką. Jak gminna wieść niesie w tym miejscu, gdzie wzniesiono krzyż, był wieki temu cmentarz ludzi zmarłych na cholere. Gdy postawiony po wojnie krzyż był już mocno zniszczony, mieszkańcy wzniesli nowy, bardziej solidny. Krzyż ten jest swoistą relikwią, którą trzeba czcić i szanować.

Powojenne losy Bielska w czasach PRL nie różniły się zbyt wiele od losu wielu wsi i miasteczek leżących na Pomorzu. Pozostawione i opuszczone w pośpiechu gospodarstwa osadników niemieckich były częściowo szabrowane bądź też dewastowane. Wieś była wyludniona. Rozpoczął się długotrwały proces migracji ludności. Większość pochodziła ze Wschodu: Kresów, Białorusi, Kazachstanu. Wieś Bielsk był zlepkiem obywateli polskich różnych rejonów przedwojennej Polski. Rozpoczął się dość trudny proces asymilacji rodowitych Bielszczan i ludności napływowej.

Z Chetmonia 15.08.1945 roku przybył nauczyciel i ówczesny kierownik szkoły pan Bernard Batora z rodziną (dane z domowej - Gromadzkiej książki Meldunkowej). Miał nie lada trudne zadanie - on poprzez dzieci uczące się w szkole musiał integrować rodziców. Niejednokrotnie udzielał mieszkańcom porad, wyjaśniał i rozwiązywał problemy dnia codziennego. Dla starszych organizował naukę języka polskiego - czytanie i pisanie. Zdarzało się bowiem, że ludność przybyła do Bielska nie znała polskiego alfabetu, gdyż rusyfikacja zrobiła swoje. Szkoła funkcjonowała dalej, w dzień uczyły się dzieci, wieczorem dorośli. Starsi mieszkańcy Bielska wspominają świetlicę, a tam dużą bibliotekę. Nauczyciel Batora zachęcał ludność do wypożyczania i czytania książek. Ponadto okolicznościowe imprezy - szkolna choinka, paczki skrupulatnie przygotowywane przez rodziców, a potem wręczane w szkole, później szkolna zabawa były dla wsi nie lada wydarzeniem. Pan kierownik Batora zachęcał tutejszą młodzież do kontynuowania nauki w szkołach rolniczych i różnego rodzaju kursach. Dziś z rozrzewnieniem starsi mieszkańcy Bielska wspominają wspólny „opłatek”, „śledzika” czy wieczorki z potańcówką organizowane przez nauczyciela i rodziców

Batora prowadził bielską szkołę do roku 1957. Jego następcą został pan Józef Zacharek. Kontynuował dzieło swego poprzednika. W jednej sali była świetlica, druga zaś to sala lekcyjna. W świetlicy znajdowała się biblioteka, fortepian i stół do ping-ponga. Tu odbywały się również zajęcia z wychowania fizycznego. Przy dobrej pogodzie dzieci ćwiczyły na szkolnym boisku. Od piątej klasy dzieci szły do szkoły w Kowalewie Pomorskim

Pan Zacharek uczył dzieci do roku 1971/72, kiedy to przeszedł na emeryturę. Szkołę po nim przejęła pani Stanisława Jabłońska. Uczyła krótko, bo zaledwie pół roku. Szkoła została zlikwidowana, dzieci było coraz mniej, zaczęły uczęszczać do szkoły podstawowej w Kowalewie Pomorskim. Do 1976 roku istniał jeszcze LZS - dzieci i młodzież miały stół do ping-ponga, uprawiano siatkówkę, piłkę nożną

Okres powojenny, szczególnie pierwsze lata, były bardzo trudne dla polskiej wsi. Brakowało narzędzi i maszyn rolniczych, siły pociągowej - koni. Obowiązkowe dostawy były bardzo dużym obciążeniem dla bielskich rolników; niejednokrotnie przerastały one możliwości produkcyjne poszczególnych gospodarstw. Po październiku 1956 roku sytuacja trochę się

poprawiła. Zaczęło działać Koło Gospodyń Wiejskich. Organizowano kursy pieczenia, gotowania, sprawdzano z wylęgarni drób: kurczaki, kaczki, gęsi. W późniejszym okresie, gdy założono prąd Koło Gospodyń Wiejskich zakupiło pralkę. Kobiety, członkinie koła, mogły wypożyczać ją do domu. W Bielsku działało również Kółko Rolnicze - powstało prawdopodobnie około 1956 roku. Rolnicy mogli korzystać z wielu usług w zakresie orki, oprysków, wykopów.

Należy wspomnieć, że ziemie rolne leżące we wsi Bielsk były już przed wojną zmeliorowane, istniały rowy i różne bagna, które w naturalny sposób ściągaly wodę z pól. W tym celu już w okresie międzywojennym powołano Spółkę Wodną. Zatrudniony do tego celu człowiek dbał o stan techniczny rowów. Właściwy drenaż pól przeprowadzono około 1969 roku. Wieś została zelektryfikowana około lat 1958-1959. Niedługo później do szkolnej świetlicy zakupiono telewizor dla dzieci i dorosłych.

Bielsk był zawsze wsią sołtecką. Funkcję sołtysa pełnili kolejno po wojnie:

- Nowakowski Józef
- Nelkowski Edmund
- Oskroba Adolf
- Szykowski Paweł
- Rysiewski Antoni.
-

Bielsk współcześnie

Obecnym sołtysiem jest pan Henryk Dębski, który pełni rolę reprezentanta społeczności wiejskiej w Bielsku już od 1976 roku. Nadal istnieje Wiejska Spółka Wodna, a stan zmeliorowanych ziem zajmuje obszar 548 ha.

Na początku lat 90 doprowadzono do wsi wodociąg, a w 2003 roku pobudowano przydomowe oczyszczalnie ścieków. We wsi są założone telefony, kilka lat temu zakończyła się telefonizacja niemalże w 100%. W roku 2004 na terenie szkoły, w świetlicy (mieszkania w szkolnym budynku sprzedano) przeprowadzono gruntowny remont: wymieniono okna, zrobiono aneks kuchenny, zmieniono podłogi, wybudowano WC, pomalowano ściany.

Świetlica bielska jest bardzo potrzebna dla wsi. Pokazały to wiejskie dożynki zorganizowane w tym roku przez pana sołtysa H. Dębskiego. Bawiła się wspaniale nie tylko cała wieś, ale również mieszkańcy okolicznych wiosek tłumnie przybyli na tę imprezę.

Bielsk - sołectwo należące do gminy Kowalewo Pomorskie pokazuje, jaką wielką wartość stanowi dla tej gminy. Wieś uczestniczy we wszystkich gminnych, a nawet powiatowych uroczystościach: dożynkach, turniejach, konkursach i zajmuje w rywalizacji z innymi sołectwami czołowe lokaty. Jako przykład mogą służyć dyplomy i wyrazy uznania przekazywane przez pana burmistrza A. Grabowskiego dla sołectwa Bielsk czy sółtysa pana H. Dębskiego.

DYPLOM KONKURS

„PIĘKNA GMINA 2003”

dla

Sołectwa Bielsk

za zajęcie III miejsca
na najbardziej uporządkowaną wieś
na terenie gminy Kowalewo Pomorskie

Przewodniczący Komisji
Budżetowej i Samorządu
Miroslaw Miłczarek

Burmistrz Miasta
Kowalewo Pomorskie
Andrzej Grabowski

DYPLOM

dla
SOŁECTWA **BIELSK**

za zajęcie **I** miejsca

W GMINNYM
KONKURSIE WIENCÓW
DOŻYNKOWYCH
KOWALEWO POMORSKIE 2002

Organizator:

BURMISTRZ

Andrzej Grabowski

Komisja:

*Władysław
Jędrzejewski
Jędrzejewski*

Kowalewo Pomorskie, dn. 01 września 2002r.

Trzeba również wspomnieć o wielkiej pasji jednego z mieszkańców Bielska. Pan Jerzy Dzwonkowski od kilku lat gromadzi skarby polskiej wsi. Są to często dawne przedmioty codziennego użytku: stare żelazka, magle, naczynia do wyrabiania masła. Ta kolekcja to swoiste muzeum, które na pewno będzie wielką pamiątką dla przyszłych pokoleń.

Jak powstał Plan Rozwoju Sołectwa Bielsk

Odnowa wsi są to wspólnie zaplanowane działania mieszkańców wsi na rzecz jej wizerunku, tradycji i stałej poprawy warunków życia.

Plan odnowy sołectwa daje możliwość rozwoju wsi i wykorzystania wszystkich jej walorów.

O możliwości stworzenia planu dowiedzieliśmy się podczas spotkania z pracownikami Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim . Spotkanie to odbyło się z inicjatywy Burmistrza Pana Andrzeja Grabowskiego. Celem spotkania było uświadomienie mieszkańcom sołectw z terenu naszej gminy możliwości skorzystania z szansy jaką daje Sektorowy Program Operacyjny- Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich, działanie Odnowa wsi oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego.

Idea i założenia Programu zostały przedstawione podczas obrad Sesji Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim w dniu 30 czerwca 2004 r.

Opiekun sołectwa z ramienia urzędu Pani Edyta Jasińska spotkała się z Radą Sołecką w dniu 22.09.2004 r. i przedstawiła założenia oraz cele w/w programu.

W miesiącu październiku 2004 r. na zebraniu wiejskim w Bielsku powołano Grupę Odnowy Wsi Bielsk.

Mieszkańcy wspólnie ustalili priorytetowe działania i cele do realizacji związane z rozwojem sołectwa.

Niniejszy plan powstał w związku z szansą pozyskania środków finansowych na zadania, dzięki którym zostanie podniesiony poziom życia kulturalnego mieszkańców wsi.

Mieszkańcy sołectwa Bielsk Zatwierdzili Plan Rozwoju Miejsowości Bielsk podczas kolejnego zebrania wiejskiego, które odbyło się w dniu 25.02.2005 r.

ANALIZA ZASOBÓW WSI

SOŁECTWO BIELSK GMINA KOWALEWO POMORSKIE

RODZAJ ZASOBU	Brak	Jest o znaczeniu małym	Jest o znaczeniu średnim	Jest o znaczeniu dużym
Środowisko przyrodnicze 1. walory krajobrazu 2. walory przyrodnicze 3. wody powierzchniowe (cieki, wody, stawy) 4. gleby 5. kopaliny	X	X X	X X	
Środowisko kulturowe 1. walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe 2. walory zagospodarowania przestrzennego 3. zabytki 4. zespoły artystyczne	X X	X X		
Dziedzictwo religijne i historyczne 1. miejsca, osoby i przedmioty kultu 2. święta, odpusty 3. tradycje, obrzędy, gwara 4. legendy, podania i fakty historyczne 5. ważne postacie historyczne 6. specyficzne nazwy	X X	X X X	X	
Institucje 1. placówki opieki społecznej 2. szkoły 3. remizy, dom kultury	X X		X	

ANALIZA SWOT

Podsumowanie sytuacji rozwojowej sołectwa Bielsk

Silne strony

- zaangażowana Rada Miejska, Rada Sołecka,
- aktywne społeczeństwo,
- potencjał ludzi,
- czyste środowisko,
- silna integracja społeczna mieszkańców,
- dość dobre połączenie komunikacyjne sołectwa
- bardzo dobra komunikacja z miastem gminnym
- przyzagrodowe oczyszczalnie ścieków.

Słabe strony

- brak organizacji społecznych,
- bezrobocie,
- niezagospodarowany teren wokół świetlicy wiejskiej,
- finanse
- brak szkoły
- słabe warunki do rozwoju młodzieży.

Okazje

- możliwość pozyskania wsparcia finansowego,
- promocja walorów przyrodniczych i agroturystycznych,
- tendencja do mieszkania na wsi.

Zagrożenia

- istniejący system prawny – nieczytelny, niespójny, często się zmienia, jest dużo ograniczeń,
- rosnąca przestępczość,
- narastające bezrobocie i patologie społeczne
- stagnacja w kraju
- chaos urbanistyczny i planistyczny.

Wizja rozwoju naszej wsi - sołectwo Bielsk za 10 lat

W dzisiejszych czasach w pogoni za jak największym zyskiem, życiem w pośpiechu warto na chwilę odpocząć, pobawić się, porozmawiać.

Dla mieszkańców sołectwa Bielsk takim miejscem jest świetlica sołectka po dawnej szkole.

Mając na względzie i w pamięci funkcje, jakie pełniła bielska szkoła na przestrzeni lat, chcielibyśmy zachować jej namiastkę dla następnych pokoleń

PLAN ROZOJU SOŁECTWA BIELSK

KLUCZOWE ZAGADNIENIA	ANALIZA	DIAGNOZA	PLAN	PROGRAMY, PROJEKTY	PLANOWANY TERMIN REALIZACJI	WNIOSKI DO INSTYTUCJI Z ZEWNATRZ
	Co jest?	Jak jest?	Jak ma być?	Co i w jaki sposób?	Lata	Co powinni zrobić inni?
1. Co nas wyróżnia?	Położenie	Wieś położona blisko „stolicy” gminy – miasta Kowalewo Pomorskie. Obszar bezleśny. Brak walorów krajobrazowych.	Lokalizowanie nowych siedlisk i obiektów rolniczej działalności gospodarczo-usługowej zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego.		2005-2015	
	Świetlica wiejska	Świetlica wyremontowana ze środków funduszu mieszkańców wsi przy pomocy urzędu miasta. Teren przy świetlicy niezagospodarowany. Budynek świetlicy wymaga dalszego remontu.	Świetlica wiejska jako miejsce sportu i rekreacji mieszkańców sołectwa. Główny ośrodek integracji społeczności lokalnej. Świetlica w pełni wykorzystana.	<u>„Świetlica sołecka jako baza kulturalno-wypoczynkowa wsi Bielsk”</u> - remont budynku na zewnątrz -zagospodarowanie placu wokół świetlicy	2005-2008	

	Boisko sportowe	Teren wymaga odnowienia	Pełne zagospodarowanie boiska	„Radość, sport, rekreacja i wypoczynek” - modernizacja murawy boiska, - ogrodzenie, - remont bramek, - zakup sprzętu sportowego,	2007-2015	
2. Jakie pełni funkcje?	Rolnicze Kulturalne Usługowe	Wzrost gospodarstw wielohektarowych. Słabe życie kulturalne w sołectwie.	Podniesienie poziomu życia kulturalnego mieszkańców.	Stworzenie warunków do rozwoju centrum kulturalno-oświatowego	2005-2015	
3. Kim są mieszkańcy?	Głównie rolnicy.	Nie występuje tendencja wzrostu ludności. Dobre kontakty międzyludzkie.	Aktywizacja i integracja społeczności lokalnej. Zmiana mentalności mieszkańców.	Podjęcie wspólnych inicjatyw na rzecz sołectwa, organizacja imprez i spotkań mieszkańców.	2005-2015	
4. Co daje utrzymanie?	Głównym źródłem utrzymania jest praca na roli. Inne źródła to emerytury, renty, zasiłki, również z opieki społecznej, praca w ościennych miastach.	Narastający wskaźnik bezrobocia	Mobilizacja mieszkańców do poprawy standardu życia. Aktywizacja bezrobotnych	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych mieszkańców, zapewnienie nowych miejsc pracy.	2006-2015	

5. Jak jest zorganizowana?	Rada sołecka Gminna Spółka Wodna	Brak zagospodarowania wolnego czasu mieszkańców.	Stworzenie warunków dla realizacji planów aktywu wiejskiego.	Reaktywacja Koła Gospodyń Wiejskich. Wspólne inicjatywy na rzecz sołectwa.	2005-2015	
6. W jaki sposób rozwiązuje problemy?	Spotkania z Radą Sołecką, sołtysem, przedstawicielami Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pom., policją.	Rzadkie spotkania ze społeczeństwem.	Większe zaufanie do Rady Sołeckiej i urzędników.	Mieszkańcy wspólnie rozwiązujący problemy	2005-2015	
7. Jaki ma wygląd?	Wieś rozciągnięta, rozrzucona zabudowa	Gospodarstwa rolne o zabudowie jednorodzinnej. Obejścia zadbane.	Poprawa walorów estetycznych wsi.	Dbalność o czystość na terenie posesji i w sołectwie na co dzień	2005-2015	
8. Jaki jest stan otoczenia i środowiska?	Wieś czysta, przyjazny klimat.	Przyzagrodowe oczyszczalnie ścieków, indywidualne punkty gromadzenia odpadów. Rowy melioracyjne w dobrym stanie.	Środowisko w dobrym stanie. Edukacja ekologiczna.	Utrzymanie rowów melioracyjnych w należytym stanie. Połączenie sieci kanalizacyjnej do istniejącej oczyszczalni ścieków w Kowalewie Pomorskim.	2005-2015 2010-2015	
9. Jakie są rozwiązania komunikacyjne	1 przystanek autobusowy, Sieć dróg gminnych i droga powiatowa. Sołectwo stelefonizowane.	Niezbyt dobre połączenie środkami komunikacji PKS, częściej wykorzystywane indywidualne środki lokomocji.	Drogi gminne utwardzone przystosowane do przejazdu środkami komunikacyjnymi z poboczem.	Utwardzanie dróg gminnych. Budowa ścieżki rowerowej do Kowalewa Pomorskiego	2005-2015 2005-2015	

10. Co proponuje dzieciom, młodzieży?	Nauka w Szkole Podstawowej i Publicznym Gimnazjum w Kowalewie Pom.	Brak zagospodarowania wolnego czasu dzieci i młodzieży. Nie wykorzystana świetlica wiejska. Dzieci nie mają co robić po szkole.	W pełni wykorzystana świetlica wiejska . Nauka dzieci i młodzieży w angażowanie się w prace na rzecz sołectwa.	<u>„Radość, sport, rekreacja i wypoczynek”</u> - stworzenie w świetlicy wiejskiej miejsca spotkań dla dzieci i młodzieży.	2007-2015	
--	--	---	---	--	-----------	--

„Świetlica wiejska jako baza kulturalno-wypoczynkowa wsi Bielsk”

Projekt I na lata 2005-2008

W sołectwie Bielsk znajduje się budynek świetlicy wiejskiej, który jest jedynym centrum kulturalnym dla społeczności lokalnej. W roku 2004 przeprowadzono generalny remont wewnątrz budynku.

Mieszkańcy sołectwa jednogłośnie postanowili poprawić estetykę budynku świetlicy na zewnątrz oraz zagospodarować teren wokół świetlicy na plac rekreacyjno-kulturalny.

Zadania, które winny zostać wykonane:

1. W zakresie remontu zewnętrznego budynku:

- naprawa dachu w celu zabezpieczenia budynku przed erozją wodną,
- remont elewacji zewnętrznej budynku,
- wyremontowanie wejścia.

2. Zagospodarowanie terenu wokół świetlicy:

- budowa parkingu dla samochodów,
- utwardzenie placu kostką polbruk
- wydzielenia miejsca na spotkania przy ognisku i grillu,
- posadzenie drzew i krzewów ozdobnych,
- wykonanie ruchomej konstrukcji zadaszenia sceny,
- obsianie pozostałego terenu trawą.

Mieszkańcy deklarują się:

- uporządkować teren,
- odchwaścić teren i wykarczować krzaki,
- udostępniać potrzebny sprzęt rolniczy,
- w razie konieczności pomagać podczas zagospodarowania terenu.
- dbać o estetykę otoczenia.

„Radość, sport, rekreacja i wypoczynek”

Projekt II na lata 2007-2015

Mieszkańcy jednogłośnie wyrazili chęć zorganizowania miejsc spotkań dzieci, młodzieży i dorosłych.

Głównym celem tego przedsięwzięcia jest likwidacja „beznadziei” wśród młodzieży oraz obudzenie nadziei na lepsze życie na wsi.

do realizacji w/w celów niezbędne jest pełne zagospodarowanie boiska oraz wyposażenie świetlicy, które będą pełnić funkcję integracyjną jako miejsce spotkań, festynów, majówek i odpustów.

Do zrealizowania przyjęto następujące zadania .

1. Boisko sportowe:

- modernizacja murawy boiska,
- ogrodzenie,
- remont bramek,
- zakup sprzętu sportowego,
- budowa ławeczek.

2. Stworzenie miejsca spotkań w świetlicy wiejskiej:

- zakup mebli,
- wyposażenie w sprzęt gospodarstwa domowego,
- zakup sprzętu audiowizualnego,
- zakup nagłośnienia,
- zakup pomocy niezbędnych do prowadzenia zajęć świetlicowych.

Mieszkańcy deklarują się:

- uporządkować teren boiska,
- wykorzystywać zakupione rzeczy racjonalnie i w sposób zgodny z ich przeznaczeniem,
- ponosić odpowiedzialność materialną za zakupiony sprzęt,
- organizować zajęcia dla dzieci i młodzieży
- dbać o estetykę boiska.